

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti
2/2023

**Sinikka nauttii
käsitöistä**

Anja mökillä

**Susanna ja
pistekirjoitus**

Sisältö

Pääkirjoitus.....	3
Sinikka nauttii käsitöistä	4
Anja mökillä.....	6
Celian nimi muuttui.....	9
Susanna, sydämestään pisteiden puolesta.....	10
Louis Braille.....	12
Pistekirjoituksen esittelyä maailman pistekirjoituspäivänä.....	13
Kuurosokeiden Maailmanliiton yleiskokous Keniassa	16
Ilmoitukset.....	20
Kolumni: Esko-sedän pohdiskeluja.....	26
Uusia työntekijöitä	27
Helmikuu on kuntokuu.....	27
Uudenmaan kerhossa uutta virtaa.....	28
Puheenjohtajan palsta.....	30

Etukansi: Mirva harjoittelee pistekirjoitusta sanalaudalla.

Takakansi: Vaaleanpunaisella maalilla maalatut kädet kankaanpainantaa varten.

Kädet muodostavat sydämen. Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto.

Tuntosarvi

49. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry

Levikki

500

Taitto

Anne Metsäpuro

Päätoimittaja

Anne Metsäpuro
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta

Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. Yhdeksän numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat

puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:
osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika

ma–pe klo 9.00–15.00

Painopaikka

Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla
www.kuurosokeat.fi.

Asumispalvelut murroksessa? Hyvinvointialueet aloittavat

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereen Hervannassa tuotetaan asumisen palveluita kuuroille, kuulo- ja/tai kuulonäkövammaisille. Palveluihin kuuluvat viittomakielinen kotipalvelu Kotipolku, yksittäiset palveluasunnot sekä ryhmäkoti Leijon-tupa. Asiakaspaiikkoja on yhteensä 40.

Palveluasunnoissa ja ryhmäkodissa palvelut ja hoiva ovat ympärivuorokautista. Asiakkailla on käytössään turvaranneke hätätilanteita varten. Arjessa toimintaa ohjaa kunkin asiakkaan yksilölliset palvelutarpeet. Palvelutarpeen määrittää ja palvelupäätöksen tekee aina kotikunnan asiakasohjaaja tai sosiaalityöntekijä. Kuntayhteistyötä tehdään paljon ja keskeisessä roolissa on palveluohjaaja. Vapaa-aikaa ja virikkeitä koordinoi vapaa-ajan ohjaaja.

Hoivaa ja palveluja tuottavaa henkilökuntaa asumisen palveluissamme on yhteensä noin 30. Jokainen pysyy kommunikoimaan asiakkaidemme kanssa joko viittoen tai vaihtoehtoisin kommunikaatiotavoin. Ruoka- ja siivouspalvelut tuottaa täysihoido, jossa on oma henkilökuntansa.

Koko maailmaa koetellutta pandemiaa on kestänyt kolme vuotta. Asiakkailtamme on vaadittu pitkää pinnaa rajoitusten vuoksi. Erityisesti maskien

käyttö on tuonut haasteensa kommunikaatioon. Oman terveyden suojaaminen on kuitenkin sisäistetty ja kommunikaation haasteista huolimatta maskit ovat olleet ahkerassa käytössä.

Vuosi 2023 toi mukanaan hyvinvointialueet. Monen mieltä on askarruttanut tämän vaikutus palveluihimme ja miten se tulee näkymään arjessa. Erityisesti ikääntyvän väestön osalta on paljon avoimia kysymyksiä ja aika näyttää, miten yhteiskuntamme hoitaa ikäihmisten palvelut jatkossakin kunnialla. Yhdistyksemme työntekijät ja jäsenistö ovat tuoneet näkyville asiakasryhmämme tarpeita. Ollaan aivan alkumetreillä, eikä meillä kenelläkään ole tarkempaa tietoa, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Nyt vain odotamme.

Olemme alkavana vuonna uusien asioiden edessä. Uskotaan, että hyvinvointialueiden myötä myös asiakkaamme ja jäsenistömme kokee parannuksia saamissaan palveluissa. Eilistä ei voi muuttaa, huomisesta ei tiedä, joten nautitaan tästä päivästä.

Terveyttä toivottaen

Tanja Ahonen

palveluesimies

asumisen palvelut ■

Sinikka nauttii käsitöistä

Haastattelu: Anne Metsäpuro

**Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n
kuva-arkisto**

Olen **Sinikka Suonsyrjä**. Muutin Tampereelle Ulvilasta, Nahkurin asuntolasta. Olen käynyt Jyväskylässä näkövammaisten koulua. Opin siellä pistekirjoitusta. En pysty lukemaan kuin tietokoneen ja syntikan avulla.

Nahkurin asuntola oli vain kehitysvammaisille tarkoitettu palvelutalo. Nyt se talo missä asuin, on kuulemieni tietojen mukaan myyty. Kävin päivätoiminnassa, jossa tein paljon

alihankinta-töitä ja monenlaisia käsitöitä. Välillä kudoin myös kangaspuilia. Olihan siellä monipuolisia töitä.

Tampereella olen asunut noin kahdeksan vuotta. Ensin mää asuin rivarissa ja vuonna 2017 muutin tähän VTS Risontaloon.

Teen jonkun hoitajan avustuksella ruokaa ja käyn myös ruokalassa syö-mässä. Käyn hoitajan taikka tulkin

Sinikka tekee makkaratekniikalla maljakkoa Ahjolan savi-piirissä.

kanssa kaupassa, koska en ole saanut vielä kukaan uutta avustajaa enkä myöskään tukihenkilöä. Jos mä saisin sellaisen kauppareissuni tehdä yksin, niin mulla olisi tietenkin juuri sitä, mitä ei saisi useinkaan ostaa. Niin siinä taitaisi käydä, että ruoka-ainekset jäisivät ostamatta.

Vapaa-ajallani kirjoitan tietokoneella juttuja keskustelualueille. Käyn virkistyskerhossa, savi- ja käsityöpiirissä joka toisena torstaina. Olen tehnyt bontsoja, monenlaisia kaulahuiveja ja pipojakin. Kuka vaan niitä haluaa ostaa, niin niitä saa kyllä täältä "Toimairiltakin". Rentoutusmusiikki on kivaa ja onhan niitä paljonkin musiikkia, joita voi kuunnella.

- Kerro joku vitsi!

- Ei tule vitsejä mieleeni, kun minä en ulkomuistista oikein tahdo niitä osata. Olen kuullut kyllä niitä, mutta kun ne pitäisi heti saman tien kirjoittaa jonkin muistiin. Ei niitä tällai ulkoa mitenkään muista, vaikka kuinka vitsikäs olisikin.

- Mitä muuta haluat kertoa?

- En tykkää enää ainakaan siitä, mitä nämä Kela-taksit ovat mulle viime aikoina tehneet. Nytkin perjantaina mulla olisi ollut kuntoutus. No joo, arvataksapa mitä? Se taksi se tulikin puolituntia myöhässä, kun sen piti tulla jo puoli kahdelta iltapäivällä, siis ei aamulla. Kerron tämänkin, jos eivät kaikki minua kuitenkaan ymmärrä, niin siksi kerron selvästi, mikä on tää oikea aika, että ei vaan kukaan luule mun yöllä menevän kuntoutukseen. ■

Anja mökillä

Teksti: Anne Metsäpuro
Kuvat: Anja Jokelan kuva-arkisto

Anja Jokelalla on Rovaniemen Autililla mökki. Hänen vanhempansa ostivat mökin ja hän peri sen vanhempiensa kuoltua. "Äidin vielä eläessä kuljimme siellä hänen kanssaan. Hän ajoi autolla tuon pitkän matkan." Seuraavassa Anja kertoo mökillä käynnistään.

- Mökille lähdin rentoutumaan ja rauhoittumaan. Ja nautin hiljaisuudesta. Käyn mökillä kerran vuodessa. Menen ensin Tampereelle, josta VR:n avustamispalvelu vie minut junaan Tampereelta Rovaniemelle. Henkilökohtainen avustaja tulee siellä minua vastaan. Viemme laukun linja-autoasemalle

säilytykseen, jonka jälkeen käymme kaupassa hakemassa ruokaa mukaan. Avustaja saattaa minut bussiin, jolla menen mökille. Sote-taksia ei minulla ole lupaa käyttää Rovaniemellä.

- Lähellä asuvat **Kaipaiset** auttavat minua. Tarvittaessa he kuljettavat minua, lämmittävät taloa jo vähän ennen kuin menen sinne ja auttavat ostosten kanssa. Heistä on iso apu minulle.

- Matkapuhelin toimii mökillä ja siihen saan sähköä ladattavista vara-akuisista. Mökillä ei ole sähköjä. Puhelimella hoidan asiat mökillä ollessani.

- Mökillä on kamiina, jota lämmitän polttopuilla. Käyn mökillä vain kesällä noin viisi viikkoa, joten tämä lämmitystapa riittää. Ruoan laitan ulkona risukeittimellä, jonka ympärillä on metallinen kehikko suojana. Veden saan kaivosta, josta saan hyvää ja kylmää vettä. Kaivon ylivuotoputki on johdettu muovilaatikkoon, jossa ruoka pysyy kylmänä. Se on minun jääkaappini. Maito kestää siinä helposti viikon hyvänä.

Risukeitin eli kesäkeittiö. Alaosassa on nuotio ja puita. Yläosassa on iso kattila, jonka seinät ovat mustat ja kansi päällä. Ympärillä on pyöreä metallikehikko.

- Tontti on iso, noin kuusituhatta neliötä. Pidän pihapuuhista, joita kerrostalossa ei voi tehdä. Haravoin pihaa, heinää niitan viikatteella ja pajuja leikkaan vesurilla. Tontilta on kaadettu puita ja niistä tehdään polttopuita. Osan pilkon itse polttopuuksi, sillä pokasahaa ja kirvestä käytän näppärästi. Kivaa olisi puuhastella enemmänkin, mutta silloin tarvitsisin avustajan, joka neuvoisi ja vahtisi vähän tekemistäni.

Anja nojaa käteensä ja hymyilee.

- Tontilla raivattua aluetta on riittävästi. Raivatun alueen reunalta lähtee naru, jota seuraamalla pääsen puuseehen. Kahvinporot ovat muuten aika hyviä lieventämään puuseen hajuja.

- Raivatun alueen ulkopuolella, pihan reunalla on pudotusta ja siellä on kaadettuja puita. Siellä pitää liikkua tosi varovasti. Kukkia ei minulla ole, mutta valkoapila kasvaa ja se tuoksuu kukkiessaan. Mökin edessä on kivetys, joka päättyy saunan eteen. Se toimii minulle ohjaimena.

- Järvi on ihan tontin vieressä, mutta opaskoira Kreetta ei suostu

opastamaan minua rantaan. Kai se pelkää, että menen veteen. Järveltä kuuluu erilaisten lintujen ääniä. Joutsenia ja kurkia ainakin on järvellä ja uutena huutelee piekana. Muuten mökillä on tosi hiljaista ja siellä on rauhallista. Ihanaa on nukkua ikkuna auki ja nauttia luonnon tuoksuista.

- Mökin lähellä on Auttiköngäs, jonne on noin seitsemän kilometriä matkaa. Ennen kävelin sinne, mutta nykyisin se on hieman liian hankala matka opaskoiralleni Kreetalle. Niin kauan käyn mökillä, kun vain jaksan. ■

Narut pihapiirissä auttavat liikkumisessa.

Celian nimi muuttui

**Teksti ja kuva:
Saavutettavuuskirjasto Celia**

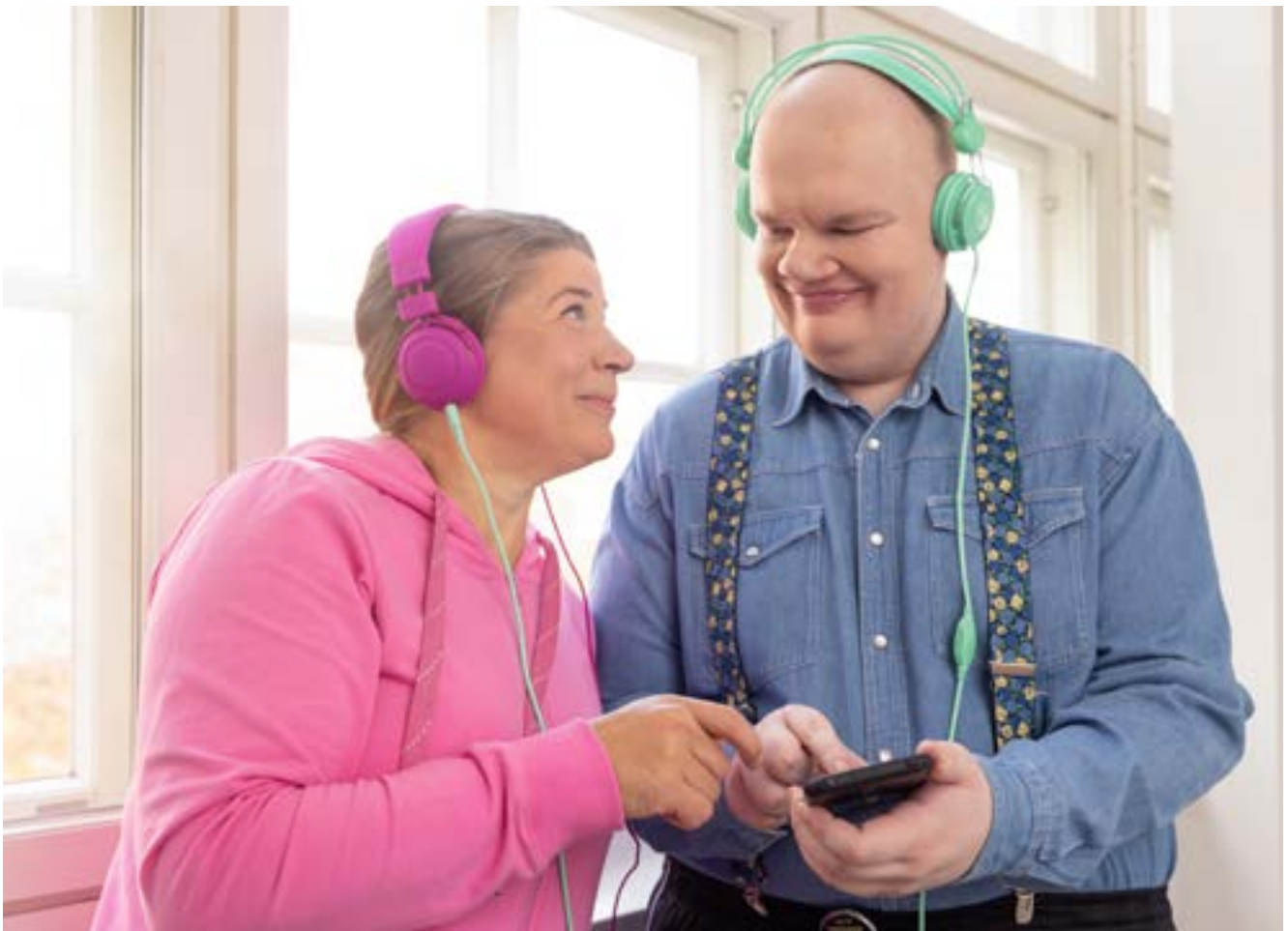
Näkövammaisten Celia-kirjasto tunnetaan nyt Saavutettavuuskirjasto Celiana. Taustalla on lakimuutos vuodenvaihteessa.

"Viimeisen kymmenen vuoden aikana olemme rakentaneet mittavaa yhteistyötä kirjastojen ja koulujen kanssa. Yhdessä tavoitamme eri tavoin lukemisesteiset ihmiset ympäri Suomea entistä paremmin" iloitsee Celian johtaja **Minna von Zansen**.

"Saavutettavuuskirjasto Celian tehtävät on lakia uudistettaessa mietitty huolella. Vahva, uudistettu laki antaa parhaan lähtökohdan tarjota ja kehittää viraston palveluita muuttuvassa maailmassa".

Lisätiedot:

<https://www.celia.fi> ■

Susanna, sydämeštään pisteiden puolesta

Teksti: Anne Metsäpuro

Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

Susanna Hannu opettaa pistekirjoitusta Suomen Kuurosokeat ry:n järjestämällä kuntoutuskursseilla, Tampereen seudun Näkövammaisten pistekirjoituskursseilla ja yksityisoppilaille. Myös Tampereen seudun työväenopistossa hän on opettajana kurssilla, jonne mahtuisi lisääkin oppilaita. Lisäksi hän on mukana Saavutettavuuskirjasto Celian pistekirjoituksen neuvottelukunnassa vuoden 2026 loppuun asti Suomen Kuurosokeat ry:n edustajana.

- Ensisijaisesti opetan aikuisille pistekirjoitusta, mutta asiakkainani on myös lapsikuntoutujia, kertoo Susanna.

Susanna on oppinut pistekirjoitusta jo lapsena, kun hän aloitti koulutaipaleensa. Nykyisillä lapsilla on pistemateriaalia saatavilla enemmän, joten he oppivat lukemaan pistekirjoitusta aikaisemmin.

- Mitä enemmän materiaalia on pisteillä, sitä paremmin lapsi oppii lukemaan. Ja samaa pätee aikuiseen. Eli kun vain on pistemateriaalia käytettävissä, oppii lukemaan pistekirjoitusta.

Ala-asteella Susannan avustaja teki pistekirjoituksella mm. laulun sanoja, kaikki kokeet ja opettajan jakamat erilaiset monisteet. Hän kirjoitti pistekirjoituskoneella kaiken. Pistetulostinta ei ollut, sillä se on kallis laite ja sitä ei vielääkään ole kaikilla sokeilla.

- Vahva tavoite opettajalla oli, että kaikki materiaali oli minulle pisteillä. Koulukirjat tulivat Näkövammaisten kirjastosta (nykyinen Saavutettavuuskirjasto Celia). Joskus kirjoja piti odottaa pitkäänkin, mutta niitä saatiin kyllä, muistelee Susanna.

Hän vastasi kokeisiin kirjoittamalla pistekirjoituskoneella. Avustaja kirjoitti kynällä pisteiden yläpuolelle vastaukset, jotta opettaja, joka ei pisteitä osannut, sai selvää vastauksista.

- Sain tietokoneen yläasteella, jolla tein osan koulutehtävistä. Vasta luki-ossa tein tietokoneella kaikki.

Maailman pistekirjoituspäivänä 4. tammikuuta oli teemana pistekirjoitus ja vieraat kielet. Kielen ymmärtämisen vuoksi on hyvä hahmottaa sanan kirjoitusasu, eikä pelkästään kuuntelun kautta opetella miten sana lausutaan.

Pienetkin taidot auttavat lukemaan pisteitä; esimerkiksi maustepurkin pistemerkinnät kertovat, onko purkissa suolaa vai pippuria. Pistekirjoitus myös auttaa kehittämään kirjoitettua kieltä.

Viittomakielisen henkilön äidinkieli on viittomakieli, mutta pistekirjoitus auttaa myös kehittämään kirjoitettua suomea. Tällöin näön heikentyessä, vaatii uutisten lukeminen tietokoneella pistekirjoituksen opiskelua.

- Asioita oppii vähän kerrallaan. Ihmiset haluavat oppia kaiken ja nopeasti, mutta rauhassa opiskelemme. Jokaisen oman aikataulun mukaan opitaan.

Kädet tottuvat kirjoittamiseen vähitellen. Jos ei heti kaikkea osaa, niin malttia vaan. Lukeminen käy hitaammin, mutta omaan tahtiin. Ihmiset yrittävät lukea pitkiä tekstejä ja väsyvät. Kannattaa lukea lyhyitä tekstejä ja usein, vaikka kaksi minuuttia joka päivä. Myös voi käyttää harvaa tekstiä aluksi.

- Pisteitä lukiessa voi lukea muutaman pisteen alusta ja yrittää arvata loput. Joskus se osuu oikein, mutta joskus sana menee väärin. Riittää kun tekee pisteiden kanssa mitä vaan. Liikku mistaidossakin opitaan tekniikkaa, ei aina reittiä. Pisteissä sama, opitaan käsien käyttöä.

- Pysin siihen, että oppilaat oppivat lukemaan käsillä. Katsominen ei auta siinä kohdassa, kun ei enää näe lukea silmillä. Kannattaa alusta asti lukea käsillä.

- Kuurosokeille pistekirjoituksen opettaminen on minulle hyvä ammatillisen kehittymisen mahdollisuus. Olen aloittanut myös viittomien opiskelun, joka tukee myös tätä työtäni.

- Kaikki voivat oppia lukemaan merkintöjä, jos vain on kiinnostusta! ■

Louis Braille

Braille-kirjoituksen kehitti ranskalainen **Louis Braille** (1809-1852), joka sokeutui kolmevuotiaana. Koulussa hän tutustui erilaisiin sokeiden kirjoitusjärjestelmiin. Hän kehitti omaa kirjoitusjärjestelmää ja esitteli sen ensimmäisen kerran 15-vuotiaana 1824.

Eri kielissä on erilaisia kirjaimia ja niillä on myös oma pistemerkkinsä. Myös matemaattiset merkit ja nuotit voidaan kirjoittaa braille-kirjoituksella. Kaikki nämä voidaan esittää kuudella pisteellä.

Braille kuoli tuberkuloosiin ja hänet on haudattu Pariisin Panthéoniin, jossa on haudattuna ranskalaisia merkkihenkilöitä. Hänen hautakammionsa oven vieressä on Louis Brailleen patsas sekä tietoruutu, jossa on ranskankielinen teksti ja sen alla sama pistekirjoituksella: "hänelle, joka avasi oven kaikille niille, jotka eivät näe ovia tietoon".

Lähde: Wikipedia ■

Louis Brailleen marmoripatsas Panthéonissa, Pariisissa. Patsasta sai koskea. Kuva: Anne Metsäpuro

Pistekirjoituksen esittelyä maailman pistekirjoituspäivänä

**Teksti: Susanna Hannu,
pistekirjoitusohjaaja**

**Kuvat: Aarnen tulkki, Eerika Mattila ja
Heidi Puff**

Tampereen seudun Näkövammaiset esitteli pistekirjoitusta yhteistyössä Suomen Kuurosokeat ry:n kanssa Maailman pistekirjoituspäivänä 4. tammikuuta Taysin OLKA-pisteellä, Tampereella. Esittelijöinä toimivat allekirjoittaneen lisäksi **Aarne Pirkola**, **Mari Viljanen** ja **Anu Mikkola**.

Maailman pistekirjoituspäivää vietetään pistekirjoituksen kehittäjän, ranskalaisen **Louis Brailleen** (1809-1852) syntymäpäivän kunniaksi. Tämän päivän teema oli tällä kertaa pistekirjoitus ja vieraat kielet. Tästä aiheesta yliopistossa englantia ja saksaa, sekä pohjois-saamea ja swahilia opiskeleva näkövammaisen **Susanna Halme** oli tehnyt videon, missä hän kertoi pistekirjoituksen tärkeästä roolista kielten opiskelussa. Videolla hän kertoi, miten vierasta kieltä on vaikea hahmottaa

Nokialainen pistekirjoitusohjaaja Susanna Hannu opettaa pistekirjoitusta kuurosokeille, kuulonäkövammaisille, näkövammaisille ja näkevillekin. Hän ja Aarne Pirkola esittelevät pistekirjoitusta TAYS:in OLKA-pisteellä Maailman pistekirjoituspäivänä.

pelkästään kuultuna. Siksi oppimista helpottaa, kun voi käyttää tietokoneen pistenäyttöä ja tarvittaessa pistekirjoitukselle tulostettuja oppimateriaaleja. Tämä video pyöri esittelyn aikana OLKA-pisteen tv-ruudulla.

Esittelytilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua pistekirjoituskoneeseen, erilaisiin pistenäyttöihin ja taulukirjoitukseen. Lisäksi osallistujat saivat mukaansa pistekirjoituksella kirjoitetun aforismin ja pistekirjoitusaakkoset sen lukemiseen.

Pistekirjoitus omakohtaisesti tuttua esittelijöille

Tampereella asuva viittomakielinen kuulonäkövammaisen 34-vuotias Arne Pirkola on opiskellut pistekirjoitusta aktiivisesti kahden vuoden ajan, mitä ennen hän on opiskellut hieman sen alkeita kouluaikana. Arne sanoo lukevansa ja kirjoittavansa pistekirjoitusta nyt melko hyvin. Hänestä on mukava esitellä pistekirjoitusta ja levittää tietoa siitä. Mies kannustaa pistekirjoituksen opiskelijoita muistuttamalla, että pistekirjoituksen avulla voi lukea vaikkapa jännityskirjoja.

Mari Viljanen asuu Akaalla miehensä, kolmen kohta aikuisen lapsen ja opas-koiran kanssa. Hän on 44-vuotias sokea retiniitikko. Nainen pitää pistekirjoituksen oppimista erittäin tärkeänä asiana elämässään. Hän haluaa esitellä sitä, koska se saa hänestä liian vähän jos ollenkaan huomiota mediassa, vaikka se on todella tärkeä asia monelle näkövammaiselle. Marin elämään pistekirjoituksen oppiminen on tuonut hurjasti lisää itsenäisyyttä. Se mahdollistaa hänelle omatoimisen lukemisen ja kirjoittamisen. Hän voi nyt tehdä merkintöjä sekä lukea omia muistiinpanojaan ja muistilappujaan itsenäisesti.

Mari Viljanen käyttää pistekirjoituskonetta esimerkiksi muistilappujen tekemiseen. Näin hän voi lukea niitä itsenäisesti ilman näkevän apua.

55-vuotias Tampereella asuva Anu Mikkola on kuurosokeusasiantiedotaja, runoilija ja kuvataiteilija. Hän on täysin sokea ja käyttää kuulokojeita korvissaan. Anu on opiskellut pistekirjoitusta jo vuosien ajan. Nainen haluaa esitellä pistekirjoitusta, koska se on sokealle ja kuurosokealle itsenäisen lukemisen ja kirjoittamisen väline. Hän kannustaa lämpimästi kaikkia käyttämään pistekirjoitusta omien tarpeidensa mukaisesti. ■

Anu Mikkolalle pistekirjoituskone on erittäin tuttu apuväline. Hän opiskelee pistekirjoitusta Tampereen seudun Näkövammaisten järjestämällä pistekirjoituskurssilla, missä hän kokeena pistekäyttäjänä toimii ajoittain apuopettajana.

•	••	•••	••••	•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••						
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j						
•	••	•••	••••	•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••						
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t						
•	••	•••	••••	•••••	•	••	•••	••••	•••••						
u	v	x	y	z	å	ä	ü	ö	w						
•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••	•••••••••••	••••••••••••	•••••••••••••	••••••••••••••						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0						
•	••	•••	••••	•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••	•••••••••••	••••••••••••	•••••••••••••	••••••••••••••	•••••••••••••••	••••••••••••••••
.	,	;	:	!	?	+	-	=	/	(	*	)	@	#	

Pistekirjoitusaakkoset. Kuva: Näkövammaisten liitto

Kuurosokeiden Maailmanliiton yleiskokous Keniassa

Teksti: Riku Virtanen

Kokous pidettiin 25.-29.10.2022 Kenian Nairobissa. Suomi on lähettänyt edustajansa kaikkiin aiempiinkin kokouksiin. Ensimmäinen oli 1997 Kolumbiassa ja Suomen edustajana oli **Raimo Korpela**. Kolmas oli Tampereella 2005. Iso ryhmä suomalaisia oli Ugandassa 2009 ja viimeisin kokous oli Espanjassa 2018.

Tällä kertaa puheenjohtaja **Timo Lehtosta** sijaisti kokouksessa koosten kirjoittaja **Riku Virtanen**. Yhdistyksen hallitus on aiemmin linjannut, että yhdistys pyrkii olemaan aktiivinen kansainvälisessä kuurosokeusalan järjestöjen välisessä yhteistyössä. Linjauksen vuoksi Suomi lähetti kokoukseen edustajansa.

Kokous piti alun perin pitää syksyllä 2021. Koronan vuoksi tapahtuma siirtyi ensin toukokuulle 2022, mutta koronan omikron-muunnoksen vuoksi se siirrettiin syyskuulle. Kuukausi ennen aiottua kokousaikaa kävi selväksi, ettei suunniteltua tapahtumaa voida pitää syyskuussa. Järjestäjä mietti mitä tehdä, joten kokous päätettiin siirtää kolmannen kerran. Siitä jätettiin pois Helen Keller -konferenssi, ja tapahtuma lyheni alle viikon pituiseksi.

Kokousmaa vaihtuu neljän vuoden välein. Tavoite on, että eri maanosat järjestäisivät kokouksen vuorotellen. Nyt maanosaksi valikoitui Afrikka. Kenia oli ainoa, joka esitti kutsun ja halusi auttaa kokouksen järjestelyissä. Monien lykkäysten ja rahoitusvaikeuksien vuoksi tämänkertainen Maailmanliiton kokous oli osallistujamäärältään aiempia pienempi. Paikalla oli vain vähän yli 30 kuurosokeaa eri puolilta maailmaa.

Kokoushotelli oli nimeltään Emara Ole Sereni. Mainoskuvissa se näyttää hienolta. Totuus on, että hotelli on kahden moottoritien välissä. Vähän matkan päässä olevaan mainoskuvissa mainostettuun luonnonpuistoon näkee hotellin ikkunoista. Koko tapahtuma kesti kuusi päivää. Mitään retkiä ei ollut, vaan kaikki kokouspäivät kestivät aamuyhdeksästä iltakuuteen.

Maailmanliitto päätti, että on parempi pitää tiivis ja lyhyt kokous kuin ei kokousta ollenkaan. Tapahtuman järjestämiseen oli saatu rahoitus, ja tämä rahoitus pitää käyttää ennen vuoden 2022 loppua tai rahoitus katoaa.

Kenian kokousmaraton alkaa

Kun suomalaiset saapuivat paikalle, kokoushuoneessa oli käynnissä Afrikan Kuurosokeiden liiton yleiskokous. Kokouksessa valittiin vaalitoimikunta. Sen tehtävänä oli toimittaa vaalit, jossa afrikkalaiset valitsivat luottamus-tehtäviin henkilöt. Vaalitoimikunnan jäsenenä seurasin presidentin, varapresidentin ja pääsihteerin vaaleja. Vaalit olivat tiukat, sillä kaikki ratkesivat äänin 8-7.

Hauska yksityiskohta tapahtui pääsihteerin vaalissa. Nuori eteläafrikkalainen nainen oli toinen ehdokas, mutta omassa vaalipuheessaan hän tukikin vastaehdokastaan. Hän sanoi suoraan, että vastaehdokas olisi kokenempi. Kuitenkin eteläafrikkalainen voitti yhdellä äänellä ja tuli valituksi.

Afrikkalaiset valitsivat hallitukseensa myös erikseen naisten ja nuorten edustajat. Naisia valittiin edustamaan lesotholainen, joka kysyi minulta voiko Suomi tehdä yhteistyötä heidän kanssaan. Nuoria valittiin edustamaan ghanalainen nainen, joka antoi tuliaisiksi Suomen lipun väreillä koristellun ovimaton.

Kokouksen lopuksi uusi hallitus valokuvattiin. Valokuvaan otettiin myös vaalitoimikunta. Kokouksessa olivat 15 Afrikan maan edustajat. Uudeksi presidentiksi valittiin taktiilisti viittova ugandalainen nainen.

Työpajakuulumisia Keniasta

Työpajoissa ja Maailmanliiton kokouksessa oli mukana alle 30 kuurosokeaa. He edustivat 26 maata. Edustettuina olleet maanosat jakautuivat hyvin epätasaisesti. Afrikasta oli 12 edustajaa. Rahoittajalla oli vahva prioriteetti tukea Saharan eteläpuolista Afrikkaa. Käytännössä se tarkoitti, että muille köyhille maille Aasiassa ja Etelä-Amerikassa oli heikosti taloudellista tukea tarjolla kokoukseen osallistumiseksi. Hiukan yllättäen Euroopasta oli vain viisi maata edustettuna, kuten myös Pohjois- ja Etelä-Amerikasta. Loput kolme edustajaa olivat Aasiasta.

Toisena kokouspäivänä oli aiheena toinen maailmanlaajuinen kuurosokeutta käsittelevä raportti. Tarkoitus on kerätä palautetta raporttiluonnoksesta. Raportti julkaistaan ennen vuoden 2022 loppua. Ensimmäinen raportti julkaistiin 2018. Silloin aiheena oli kuurosokeiden tilanne ja haasteiden kuvaus. Uudempi raportti kertoo, mitä hyviä käytäntöjä on haasteiden ratkaisemiseksi.

Ihmiset jaettiin kahteen noin kymmenen ihmisen ryhmään, joista kumpikin keskustelivat omissa huoneissaan. Ensimmäisenä keskustelussa oli syrjintä ja kuurosokeuden tunnustaminen lainsäädännössä. Kävi ilmi, että kuurosokeita syrjitään edelleen monin eri tavoin. Pitkä keskustelu käytiin termistä, millä meidän pitäisi kutsua tulkkeja. Paljon keskustelua herätti myös koulutus. YK:n vammaissopimuksen

mukaan pääperiaate on inklusiivinen koulutus. Se tarkoittaa, että kaikki lapset käyvät keskenään samoja kouluja. Keskustelua herätti poikkeus, että vammaissopimus tekee eron kuurojen ja kuurosokeiden kohdalla. Heidän pitäisi saada koulutusta ympäristössä, joka tarjoaa heille parhaat akateemiset ja sosiaaliset taidot.

Työpajassa oli nuori kenialainen kuurosokea poika. Hän käytti useita puheenvuoroja koulutuksesta. Paikalla oli myös nuorukaisen äiti, joka kertoi, että hänellä on yhteensä kolme kuurosokeaa lasta. Apuvälineitä on vaikea saada, ja esimerkiksi kuulolaitteita ei saa.

Kohti uusia ajatuksia uudella johdolla

Neljäntenä kokouspäivänä alkoi varsinainen Kuurosokeiden Maailmanliiton yleiskokous. Toisin kuin useissa vastaavissa kokouksissa, nyt ei ollut alussa avajaisia. Puheenjohtajaksi kokoukseen valittiin järjestön varapresidentti, Ruotsin kuurosokeiden nuori puheenjohtaja. Hyvän puheenjohtajan ansiosta kokous saatiin vietyä läpi sille asetetussa kahdessa päivässä.

Maailmanliiton 80-vuotias norjalainen presidentti on johtanut järjestöä yhdeksän vuotta. Hän antoi kokouksen alussa raportin toiminnasta neljän vuoden ajalta. Ensin hän mainitsi yhteistyön Kansainvälisen Vammaisallianssin kanssa. Toiseksi hän kertoi kahdesta projektista; kuurosokeutta

käsittelevän raportin teon ja EU-rahalla tehtävän Shapes-projektin. Shapes liittyy suurempaan EU-alueen projektiin, joka tutkii ikääntyvien ihmisten hyvinvoinnin edistämistä. Kolmas asiakokonaisuus oli presidentin osallistuminen. Hän luetteli eri toimijoita, kuten Maailmanpankin ja YK:n, joiden kanssa hänellä on ollut tapaamisia. Viimeinen asiakokonaisuus oli Maailmanliiton sisäiset toimintatavat.

Presidentin raportin jälkeen alkoivat vaalit. Maailmanliiton vaaleja pyörittämään valittiin vuonna 2018 vaalitoimikunta. Nyt valittiin uudeksi toimikunnan puheenjohtajaksi bulgarialainen nainen. Vaalitoimikunta esitteli puheenjohtajaehdokkaat. Molemmat ehdokkaat pitivät kahden minuutin esittelypuheen. Esittelyjen jälkeen suoritettiin vaali, jossa käytettiin suurta naulaa. Sen avulla tehtiin reikä äänestyslippuun. Yksi reikä tarkoittaa kroatialaista ja kaksi reikää intialaista. Valituksi tuli ehdokas, joka sai yli puolet äänistä. Kroatialainen sai 21 ääntä. Seuraavaksi oli varapresidentin vaali. Ehdokkaita oli viisi. Vasta kolmannelle kierroksella ehdokas sai vaaditun enemmistön, ja kolumbialainen valittiin varapresidentiksi.

Seuraavana oli vuorossa kolmen hallituksen jäsenen valinta. Äänioikeutettuja oli 24 ja valituksi tulemiseen tarvittiin vähintään 13 ääntä. Ensimmäisellä kierroksella ehdokkaat Malawista, Suomesta ja Yhdysvalloista saivat kaikki enemmän kuin 13 ääntä. Neljä vuotta sitten tehdyn

sääntömuutoksen jälkeen liitolla on presidenttien ja hallituksen jäsenten lisäksi maanosien edustajat. Afrikasta valittiin ugandalainen nainen, Euroopasta bulgarialainen nainen, Tyyntenmeren edustaja Uudesta-Seelannista, Aasiasta intialainen mies ja Etelä-Amerikasta nainen Dominikaanisesta tasavallasta. Pohjois-Amerikan paikka jäi tyhjäksi.

Kokouksessa esiteltiin Maailmanliiton talousasioita kahdessa kohdassa. Ensin käsiteltiin Maailmanliiton oma raliikenne vuosina 2019 - 2022. Mainittiin, että Norjan kuurosokeiden yhdistys on tukenut Maailmanliittoa 78 000 eurolla. Toinen kokonaisuus oli Vammaisallianssin hoitamat rahat. Sen kautta hoidetaan kuurosokeutta käsittelevän raportin rahoitus ja Shapes-projektiin liittyvä EU-rahoitus.

Kokouksen käsittelyyn otettiin vanha ehdotus neljän vuoden takaa. Ruotsin kuurosokeiden yhdistys teki aloitteen

yleiskokoukselle punavalkoisesta keppistä vuonna 2018. Ehdotus tuli silloin liian myöhään, sillä aloitteet pitää tehdä vähintään yksi vuosi etukäteen. Yleiskokous päätti, että jatkossa punavalkoinen keppi on kansainvälinen kuurosokeiden tunnus.

Kokouksen esityslistalla oli keskustelu vuonna 2026 järjestettävän seuraavan kokouksen paikasta. Tänä vuonna rahoittajat suostuivat antamaan tukea vain Afrikassa pidettävään kokoukseen. Ilman rahoittajien tukea yleiskokousta ei voi pitää, sillä köyhien maiden edustajilla ei ole varoja matkoihin ja majoitukseen.

Kokouksen lopuksi norjalainen presidentti ilmoitti yleiskokoukselle uusista kunniajäsenistä. Kunniajäsenyyden ja mitalin sai ecuadorilainen nainen, joka on ollut mukana 21 vuotta. Kunniajäsenyyden sai myös australialainen nainen, joka joutui vetäytymään toiminnasta terveystyistä pari vuotta sitten. ■

Deafblind
International DbI

Kuurosokeiden kerhot

Hämeenlinna

Kerho kokoontuu ke 15.2. klo 16.30–19.30 Sampolassa, Brahenkatu 26 Hämeenlinna. Palveluasiantuntija Tytti Kauppinen kertoo ajankohtaisista asioista. Ilmoittaudu Irjalle ma 13.2. mennessä: irja.rajala@gmail.com, 046 546 8298

Lahti

Kerho kokoontuu ke 15.2. klo 10–13, Puistokatu 9, Lahti. Palveluasiantuntija Tytti Kauppinen kertoo ajankohtaisista asioista. Suomen Kuurosokeat ry:n puheenjohtaja Timo Lehtonen tutustuu kerholaisiin. Päijät-Hämeen Näkövammaisten hallituksesta on mukana Marja Äystö. Ilmoittautuminen Annille ma 13.2. mennessä: annivirtalaakso@hotmail.com tai puh. 040 7236 035

Maaliskuun tapaaminen on ti 7.3. klo 13–14.30, Puistokatu 9, Lahti. Kerhotapaaminen on yhdessä Päijät-Hämeen Näkövammaiset ry:n tiistaikahvilan kanssa. Aiheena on uusi vammaispalvelulaki. Näkövammaisten liitosta tulee asiantuntija Vuokko Jantunen.

Satakunta

Kerho pidetään ke 8.2.2023 klo 12–15 Satakunnan Näkövammaisten toimiloissa, Otavankatu 4 C 49, Pori. Kerhoon tulee luennoimaan muistista ja muistisairaudesta Minna Reunanen muistineuvonnasta. Tervetuloa kuuntelemaan ja keskustelemaan tärkeästä asiasta.

Kerhon ulkopäivä on ke 8.3.23 klo 11–15 Nakkilassa, Salomonkalliolla, os. Suomalaisentie 71. Ilmoita tulostasi ja tulkkisi 28.2. mennessä tarjoilujen vuoksi. Lisätiedot Sainilta: saini.lepisto@gmail.com tai puh. 0400 532 413

Terveisin Saini

Tampereen kerho ja harvinaisten päivä

Aika: ti 28.2.2023 klo 13–15.30

Paikka: VTS Ristontalo, monitoimitila

Kerhossa syvennyttään Pirkanmaan hyvinvointialueen tämän hetken tilanteeseen yhdessä palveluasiantuntija Tytti Kauppisen kanssa. Milla kertoo hyvinvointialueen vammaisneuvostosta terveiset. Kerhossa pidetään kahvitauko ja kahvia voi ostaa kioskista.

Kerhon jälkeen klo 15.30–16.30 kaikki ovat tervetulleita pieneen juhlaan aistipuutarhaan! Kokoonnutaan sinne viettämään yhdessä kansainvälistä

harvinaisten päivää. Milla Lindh, Anne Metsäpuro ja Tanja Välimäki ovat paikalla. Tarjolla on makkaraa, kuumaa mehua ja keksejä. Ei omavastuuta, tule sellaisena kuin olet! Syömistä on tarjolla niin kauan kuin sitä riittää!

Kummassakaan tilaisuudessa ei ole yleistulkkausta. Tilaa tarvittaessa oma tulkki tai avustaja mukaasi.

Turku

Hei sinä Turun kuurosokeiden kerhon jäsen, hyvää alkanutta vuotta 2023. Niin kuin vuosi on pyörähtänyt mukavasti käyntiin, alkaa myös kerhomme toiminta.

Kokoonnumme keväällä kolme ja syksyllä kolme kertaa. Lehden mennessä painoon oli ensimmäinen tapaaminen suunnitteilla tammikuulle. Seuraavat kerhotapaamiset ovat to 30.3. ja to 25.5. klo 12 alkaen. Suunnitellaan kesäksi jotain mukavaa retkeä lähiseudulle.

Olet lämpimästi tervetullut iloiseen joukkoomme. Terveisin kerhoemäntä Marita Vainio.

Uusimaa

Helsingin kuurosokeiden kerhon noin kolmen vuoden hiljaiselo on nyt päätynyt! Kerho aloittaa jälleen toimintansa uudella nimellä Uudenmaan kerho.

Kerho kokoontuu joka kuun ensimmäinen keskiviikko klo 13–16. Paikka: Helkan tupa, os. Haagan urheilutie 12, Helsinki. Paikka on Helsingin Kuu-loyhdistyksen esteetön tila. Käytössä on induktiosilmukka.

Kerhotoimikuntalaiset Martti ja Kauko suunnittelevat tapaamisten tarkempaa sisältöä kevään mittaan.

Kevään kokoontumispäivät:

1.2. klo 13–16

1.3. klo 13–16

5.4. klo 13–16

3.5. klo 13–16

Viittojat-kerhon juhlaretki Tallinnaan

Kerho juhlistaa 20-vuotista toimintaansa vierailemalla Virossa!

Aika: 8.–10.8. (tiistai–torstai)

Aikataulu:

8.8.Lähtö Tampereelta Kuurosokeiden Toimintakeskukselta, yhteiskuljetus n. klo 05:30

Helsinki–Tallinna klo 9–11:15 Eckeröline M/S Finlandia

10.8.Tallinna – Helsinki klo 18:30–21.00 Eckeröline M/S Finlandia

Paluu Tampereelle noin klo 22.30

Matkan hinta yhteiskuljetuksella:

Ilmoitukset

245 e/henkilö, kahden hengen huoneessa

Matkan hinta ilman kuljetusta:

155 e/henkilö, kahden hengen huoneessa

Hintaan sisältyvät:

- laivamatkat kansipaikoilla menopaluu
- majoitus Hotelli Europa **** Tallinnassa 2 yötä, kahden hengen huoneessa
- aamiainen hotellissa
- bussikuljetus Tampere - Helsinki menopaluu, bussi mukana Tallinnassa

Lisämaksusta:

- yhden hengen huonelisä 44 e/yö (2 yötä = 88 e)
- aamiainen meno laivalla klo 08:30 – 09:30, 17 e/henkilö
- buffetlounas paluu laivalla klo 12-14:00, 32 e/henkilö
- Hotelli Europa buffet lounas 24 e/henkilö
- Hotelli Europa buffet illallinen 30 e/henkilö

Huom! Matka-asiakirjat: Jokaisella matkustajalla, myös lapsilla, tulee olla matkalla mukana voimassa oleva passi.

Ilmoittautuminen:

Ilmoittautuminen on sitova. Matka maksetaan etukäteen kesäkuussa 2023.

Ilmoittautuessasi kerro:

- syntymäaika pv.kk.vuosi
- tuletko yhteiskuljetukseen Tampere-Helsinki-Tampere
- huonekaverin nimi
- yhden hengen huone hotellissa (lisämaksu 88 euroa)
- tilaatko aamupalan menolaivalle (lisämaksu 17 euroa)
- buffetlounas paluulaivalla (lisämaksu 32 euroa)

Ilmoita kaikki tiedot järjestöohjaaja Milla Lindhille 30.4.2023 mennessä. milla.lindh@kuurosokeat.fi tai puh. 040 774 9207

Tarkka ohjelma lähetetään ilmoittautuneille toukokuussa. Tässä olevan aikataulun mukaan voit tehdä ulkomaan tulkkihakemuksen ja tulkkilauksen.

Viittojat-kerhon toimikunta Paula Laht, Päivi Ahtiainen ja Ari Kääpä toivottavat kaikki viittomakieliset kuurosokeat tervetulleiksi yhteiselle retkelle! Ohjelma tarkentuu kevään mittaan.

Kuurosokeiden shakin SM-kisat Tampereella

Aika:

21.-23.4. (pe-su). Saapuminen perjantaina klo 15 alkaen, ohjelma päättyy sunnuntaina noin klo 16.45.

Paikka:

Kuurosokeiden Toimintakeskus, pää-rakennus. Osoite: Insinöörinkatu 10, Tampere.

Kuurosokeiden shakkikerho järjestää kisat. Pitkän matkan takaa tulevat osallistujat voivat majoittua Toimintakeskuksella.

Hinta:

Viikonlopun pakettihinta 142 e. Hinta sisältää majoituksen 2 yötä, aamupalan ja ruokailut (2 päivällistä pe-la, 2 lounasta la-su ja kahvipulla la). Ilta-palat (pe-la) majoittujille 13,60 e/henkilö.

Jos et tarvitse majoitusta, on lounaan ja päivällisen hinta 10 euroa/kpl. Kahvipullan hinta on 4 euroa.

Ilmoittautuminen:

Ma 27.3. klo 12 mennessä shakkikerhon vetäjä Arne Pirkolalle: aarnepi88@gmail.com tai tekstiviestit/videopuhelut 045 6190 685. Häneltä myös lisätiedot.

Kerro ilmoittautuessa nimesi, tarvitsetko majoitusta ja ruokailuja sekä mahdollinen erityisruokavalio.

Ei yleistulkkausta, tilaa tarvittaessa oma tulkki. Tarkempi ohjelma ilmoittautuneille.

Tapahtumat

Pohjoisen alueen tapahtumat

Meillä on keväällä tulossa kolme tapahtumaa helmi-, maaliskuu- ja toukokuussa.

Aika: ti 21.2.2023 klo 13–16

Paikka: Oulun Kuurojen yhdistys, Koskitie 19 A

Aihe: Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksen puheenjohtaja Timo Lehtonen tulee tutustumaan meihin ja kertomaan ajankohtaisia uutisia. Tilaisuuteen on mahdollista osallistua etänä. Ilmoittaudu mukaan, niin lähetän linkin.

Tilaa tulkki ja ilmoittaudu tarjottua varten Anneli: 0400 581 658, anne.ylitalo@kuurosokeat.fi

Maaliskuun tapahtuma on lauantaina 25.3. Oulun Kuurojen yhdistyksellä. Toukokuun tapahtuma on tiistaina 16.5. ja tapaamme Ainolan puistossa. Näistä tapahtumista tarkempaa tietoa lähempänä ajankohtaa.

ICT-koulutus

Helmikuun Teemapäivät asiakkaiden toivomista aiheista

Järjestämme teemapäivät lähiopetuksena. Paikkana Kuurosokeiden Toimintakeskus, Tampere, Virtainpolku 4 (Lintuaura, ICT-koulutustilat).

Päivät soveltuvat sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville henkilöille. Viittomakielisillä oppilailla on oltava oma tulkki. Oppilaat voivat osallistua yhteen tai useampaan päivään. Päivien aikana on aikaa oppilaiden kysymyksille.

ICT-koulutus korvaa oppilaille matkat yleisillä kulkuneuvoilla kotoa Toimintakeskukselle ja takaisin. Opetus, majoitus ja ruokailut ovat oppilaille maksuttomia. Suosittelemme maskin käyttöä, tarjoamme oppilaille maskit.

Aiheet:

Ti 21.2. klo 9–16 (viikko 8)

Tekstinkäsittelyä näppäinkomennoilla. Voit valinta ohjelmaksi WordPadin, LibreOffice Writerin tai Microsoft Office Wordin.

Ke 22.2. klo 9–16

Resurssienhallintaa näppäinkomennoilla. Resurssienhallinnan kohteet, uusi kansio, kopioi, leikkaa, liitä ja hakutoiminto.

To 23.2. klo 9–16

Sähköinen asiointi. Harjoittelemme käyttämään sähköisiä palveluita kanta.fi - ja kela.fi -sivustoilla. Huom. Harjoitteluun tarvitset mukaan joko pankkitunnukset tai mobiilitunnisteen.

Ilmoittaudu mukaan 10.2.mennessä: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Tervetuloa mukaan!

Kommunikaatiopalvelut

Suuntien osoittaminen kuvailussa Teams-luento viitotulla puheella.

Ajankohta: ke 8.2. klo 13–14.

Kouluttaja: Riitta Lahtinen, KT, kommunikaatiopäällikkö.

Suuntien osoittaminen on kuvailun yksi osa-alue. Tule mukaan kuuntelemaan, miten suuntia ilmaistaan kielellisesti, keholle suunta-haptiiseina kosketuksella ja eri välineillä. Käytännönläheinen opetustuokio Teamsin kautta. Käytän opetuksessa viitottua puhetta.

Ilmoittautuminen:

riitta.lahtinen@kuurosokeat.fi. Ilmoittautuneille lähetän Teams-kutsun edellisenä päivänä.

Ystävänäpäivän ulkoilu ja museokäynti Vantaalla

Aika: ti 14.2. klo 10—15.30

Paikka: Vantaan Aviapolis, Ilmailumuseo. Os. Karhumäentie 12, Vantaa.

Päivä on liikuntatoiminnan ja kommunikaatiopalveluiden yhdessä järjestämä. Voit osallistua koko päivään tai vain osaan siitä. Ohjelmassa mm. ulkoilua, omakustanteinen kahvihetki Kahvila Yläpilvessä ja opastettu museokierros (omavastuu 6 euroa/henkilö, tulkit, avustajat ja museokortilla sisäänpääsy maksutta. Kierros sisältää perusteita monimuotoisen kuvailun käytöstä, joista on hyötyä monissa tilanteissa).

Paikalla vetäjinä Jaana Marttila, Riitta Lahtinen ja Sanna Nuutinen. Ei yleis-tulkkausta, jokainen tilaa tarvittaessa oman tulkin/avustajan mukaan.

Ilmoittaudu viimeistään to 9.2. Jaanalle jmarttila66@gmail.com tai Sannalle sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi

Tiedot tapahtumista löydät myös netistä:

kuurosokeat.fi/tapahtumat/

Kommunikaation olohuone: Loving Touch ja musiikin kosketus

Aika: ti 28.2. klo 14–16

Miten musiikki koskettaa ja miten sitä voi tuntea/kokea kuurosokeana? Vierana keskustelussa musiikkiterapeutti Russ Palmer. Keskusteluparina kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen ja englannista suomeksi kääntäjänä Riitta Lahtinen.

Toiveesta siirsimme ohjelman tiistai-päiville. Osallistua voivat kaikki aiheista kiinnostuneet Teams-etäyhteydellä tai tulemalla Helsingin aluetoimistolle Iiris-keskuksen 4. kerrokseen. Os. Marjaniementie 74, Helsinki.

Jutellaan, vaihdetaan kuulumisia ja kokemuksia rennossa tunnelmassa. Linkki lähetetään ilmoittautuneille tapahtumapäivän aamuna tai edeltävänä päivänä.

Ilmoittautuminen pe 17.2. mennessä: sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi tai tekstiviestit 044 738 0191. ■

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy maaliskuussa viikolla 9. Aineisto pyydetään toimittamaan toimitukseen 8.2.2023 mennessä.

Kolumni: Esko-sedän pohdiskeluja

Hyvinvoinnin merkitys

On vuosi 2023 ja elämme hyvinvointi-alueisiin jaetussa maassa. Voimmeko siis hyvin? Mitä hyvinvointi tarkoittaa meille? Se tarkoittaa muun muassa sitä, että saamme yhteiskunnalta tarvitsemiamme palveluita. Vai saammeko?

Ei ne palvelut ainakaan itsestään meille tule. Kaikkea pitää hakea, mutta sekin vaatii lausuntoja lääkäriltä, sosiaaliviranomaiselta tai joltakin muulta asiantuntijalta. Elämäntilanteen muuttuessa kuntoutuksen kautta voi saada paljon apua myös näihin hakeuksiin ja palvelutarpeen kartoittamiseen.

Palvelujen toimivuus yksi osa hyvinvointiamme

Mitä sinä itse voit tehdä hyvinvointi-teen? Liikutko riittävästi, syötkö terveellisesti, entä onko sinulla mukavia harrastuksia? Sovitaanko nyt, että yritetään liikkua vähän enemmän kuin viime vuonna ja saada kuntoa pikkuisen paremmaksi. Vaikka joku toinen liikkuu paljon ja jatkuvasti, niin ei hän liiku sinun puolestasi vaan itsensä. Myös sinä liikut itsesi takia, et kenenkään toisen. Kävely, jumppa, keilaaminen, uinti ja kuntosali ovat esimerkkejä liikuntaharrastusmuodoista. Jokaisen olisi hyvä löytää se oma liikuntamuoto, josta tulee hyvä mieli ja -olo.

Ei pidä unohtaa käsitöitä, maalausta, kirjoittamista tai vaikkapa laulamista tai jonkin soittimen soittamista. Lukeminen, kirjojen ja musiikin kuuntelu, elokuvat ja teatteri voivat olla myös joidenkin mieleisiä harrastuksia.

Mielestäni kaikki harrastukset lisäävät hyvinvointiamme. On vain löydettävä ne omat harrastukset ja hyvinvointia edistävä elämäntapa.

Olen itse pitänyt liikuntaa tärkeänä osana omaa elämäni. Olen melko varma, että liikkumalla riittävästi pysyn terveempänä ja paremmassa kunnossa. Se auttaa jaksamaan ja pitää mielen virkeänä.

Me jokainen voimme siis vaikuttaa omaan hyvinvointiimme todella paljon, tehdään siis niin!

Esko-setä

Kirjoittaja on monen yhdistyksen jäsen ■

Uusia työntekijöitä

Hanna Sulonen

1. Kuka olet ja mitä teet?

Olen Hanna "Hansu" Sulonen. Toimin Kuurosokeiden Toimintakeskuksella kuntoutuksessa sosionomina (AMK) vanhempainvapaan sijaisena.

2. Pituus ja kengännumero?

168 ja 39

3. Parasta yhdistyksessä?

Mielestäni yhdistyksessä on parasta, että kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten palvelut, alan asiantuntemus sekä toiminta ovat keskittyneet valtakunnallisesti samalle toimijalle.

4. Minkä hankinnan tekisit yhdistyksessä, jos sinulla olisi valta ja paljon rahaa? Toimarin pihapiiriin olisi hienoa saada lapsille leikkipuisto ja opaskoirille oma ulkoilutarha. ■

Hanna Sulonen

Helmikuu on kuntokuu

Paralympiakomitean kuntoliikuntakampanja Kuntokuu liikuttaa jäsenistöä helmi- ja syyskuisin. Liikuitpa sitten itseksesi tai porukassa, niin Kuntokuussa ideana on kirjata omat liikkumisensa ylös Kuntokorttiin. Pysyt kärryllä siitä, miten paljon tulet liikkuneeksi ja samalla motivaatio pysyy korkealla.

Kuntokorttiin voi merkitä niin ryhmätunnit kuin omat hyötyliikunnat. Myös tavoitteellisesti harjoittelevat ja urheilivat voivat osallistua. Kuntokuussa kaikki liikkujat ovat samanarvoisia. Kilometrit eivät ratkaise, vaan se, että on ollut aktiivinen.

Löydät tulostettavan kuntokortin sekä vinkkejä liikuntaan osoitteesta: www.kuntokuu.fi ■

Uudenmaan kerhossa uutta virtaa

Teksti: Jaakko Evonen

Kuva: Marja-Liisa Avila

Uudenmaan kuurosokeiden kerho on aloittamassa toimintaansa. Vetäjät ovat **Martti Avila** ja **Kauko Ronkainen**, apuvoimina toimii yhdistyksen puheenjohtaja **Timo Lehtonen**. Aiemmin kerho tunnettiin Helsingin kuurosokeiden kerhona, mutta sen toiminta loppui muutamia vuosia sitten.

Martti Avilalla on kokemusta kerhotoiminnasta. Hän on myös yhdistyksen keilakerhon toimikunnassa mukana. Avila muistelee Uudenmaan kerhon aloittamista seuraavasti:

- Toivomuksia on ollut, että saataisiin kerhotoiminta jatkumaan, mutta kiinnostunutta vetäjää ei ole löytynyt. Minuakin taidettiin jossain vaiheessa kysyä, mutta enpä silloin ollut oikein kiinnostunut asiasta. Sitten asia putkahti jälleen esille!

Tällä Avila viittaa siihen, että järjestöohjaaja **Milla Lindh** oli toivonut kerhotoiminnan uudelleen aloittamista Helsingin seudulla. Avila otti yhteyttä Kauko Ronkaiseen ja he päättivät, että aletaan vaan pyörittämään kerhoa. Vetovastuun otti harteillensa Martti.

Yhteistyöllä eteenpäin

Martti Avilan mukaan tavoitteena on kevätkaudella kokoontuminen joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona. Lisäksi kesäkuussakin voisi tavata tarpeen mukaan. Kaukon kanssa onkin jo sovittu työnjaosta.

- Kaukon kanssa yhdessä suunnitella ohjelmaa. Kauko vastaa kahvitarjoilusta ja minä hoitelen ohjelmien läpiviemistä. Timo Lehtonen on meidän taustatukenamme, mutta antaisin hänelle työrauhan yhdistyksen puheenjohtajan tehtävien hoidossa.

- Toivonkin, että alueen kuurosokeat ottaisivat jälleen kerhotoiminnan omakseen, ja tulisivat aktiivisesti mukaan järjestettävään ohjelmaan.

Avila on tyytyväinen, että toimitilat ovat löytyneet. Paikkana on Helsingin Kuuloyhdistyksen omistama kiinteistö. Kiitosta tilojen löytymisestä Avila antaa järjestöohjaaja Milla Lindhille.

- Tilat näyttivätkin todella esteettömiltä kuurosokeita silmällä pitäen. Siellä on valmiina induktiosilmukka ja kaikki muu tarpeellinen. Lisäksi akustiikka tuntui hyvältä.

Kerhot voisivat tavata toisiaan

Avilan mukaan kerhojen tapaamisissa olisi hyviä puolia. Näin kuurosokeat voisivat tavata toisia kuurosokeita. Hän muistuttaa, että näin tapahtuikin ennen enemmän koska kerhotoimintaan oli enemmän rahoitusta. Nykyisin ulkopuolista rahoitusta ei ole vaan sitä on haettava rahastoista.

- Uskoisin, että kerhotoiminnalla on edelleen valoisa tulevaisuus. Kunhan saadaan riittävästi omasta joukostamme vapaaehtoisia toimintaa pyörittämään, niin silloin meillä menee jo aika hyvin.

Hyvät muistot Helsingin kerhosta

Helsingin kerhon vanhoista ajoista Avilalla on hyviä muistoja. Etenkin iloiset tapahtumat ovat jääneet hänen mieleensä. Hän mainitsee esimerkiksi pikkujoulut, Onnelan yhteiset tapahtumat sekä teatteri- ja tanssiesitykset.

- Oltiin kuin yhtä perhettä ja kaikilla oli hauskaa. Joukossamme oli monia henkilöitä, jotka aktiivisesti ideoivat ja toteuttivat ohjelmaa meidän kaikkien iloksi. ■

Martti Avila on kokenut kerhoaktiivi.

Puheenjohtajan palsta

Hyvää helmikuuta ja terveisiä Viron kuurosokeilta! Uusi vuosi on lähtenyt aktiivisesti käyntiin. Tammi- ja helmikuussa näyttää olevan runsaasti toimintaa!

Uudellemaalle saatiin pitkän tauon jälkeen käynnistettyä kerhon toiminta. Joulukuussa 2022 pääkaupunkiseudun jäsenet kokoontuivat Iiriksessä joulupuuron ja joulutorttukahvin merkeissä. Tapaamisessa keskusteltiin oman kerhon saamisesta ja toiminnan aloittamisesta. Kerholle löytyivät vetäjiksi Martti Avila ja Kauko Ronkainen. Lupauduin toimimaan Martin ja Kaukon apuna. Kerhon nimeksi päätettiin ottaa Uudenmaan kerho.

Kaikki muutkin kerhot ovat aloittaneet kevätkauden toiminnan innokkaana.

Vierailen kevään kuluessa Lahdessa, Oulussa ja Turussa. Jatkan vierailuja, kun kutsuja ilmaantuu.

Terveisiä Virosta!

Vierailin heti tammikuun alussa Tallinnassa, Viron kuurosokeiden vieraana. Asiasta oli käyty keskusteluita jo pitkään viime syksyä.

Viron kuurosokeiden tukiyhdistys on perustettu vuonna 1994. Tähän on vaikuttanut aikanaan meillekin tuttu henkilö, nimittäin **Terhi Pikkujämsä** (johtava aluesihteerini). Yhdistys on pieni, mutta se tekee merkittävää työtä yhdessä Viron näkövammaisten ja kuurojen liiton kanssa.

Minut ja tulkkini **Ari Savulahti** otettiin lämmöllä vastaan. Uusia tiloja esiteltiin järjestöjen talossa, osoitteessa Endla 59. Rakennus on vanha koulu, johon ovat sijoittuneet Tallinnassa olevat eri vammaisjärjestöt. Meitä olivat vastaanottamassa toiminnanjohtaja **Raissa Keskülä** ja Tukiliiton johtokunnan jäsenet **Olga Ilgina**, **Erika Rahumägi** ja **Eha Lehtjõe**. Lisäksi mukana oli meidän aktiivinen jäsen **Rein Järve**.

Virolaisia kiinnosti, mitä kaikkea on tapahtunut Suomessa ja maailmalla. Kerroin tämän hetkiset tiedot. Virolaiset toivoivat, että voisimme vahvistaa yhteistyötä ja tiedon vaihtamista. Vein heille yhdistyksen 50-vuotishistoriikin ja uusimman Tuntosarvi-lehden, joista he olivat innoissaan. Heillä on suunnitelmissa kääntää viroksi useita julkaisujamme.

Viron kuurosokeiden tukiyhdistyksessä on jäseniä kaiken kaikkiaan 69 henkilöä. Osa heistä on aikuisia, enemmän jäsenenä on lapsia ja heidän perheitään. Jäsenenä on myös omaisia. Yhdistys tekee yhteistyötä Tallinnan lastensairaalan kanssa kuulonäkövammaisten lasten parissa.

Virolaiset toivottivat tervetulleeksi Viittojat-kerhon elokuussa, kun kerho tekee 20-vuotisjuhlamatkan Tallinaan.

Hallituksen asioita

Tätä kirjoittaessani hallitus valmistautuu tammikuun lopulla pidettävään koulutuspäivään. Siinä uudet yhdistyksen hallituksen jäsenet perehdytetään hallitustyöskentelyyn ja yhdistyksen organisaatioon. Seuraavana päivänä on vuoden ensimmäinen hallituksen kokous. Asialistalla ovat pitkälti rutiiniasiat ja työryhmien jäsenten nimeäminen. Toimitusneuvosto on tutkinut mahdollisuutta tehdä muutama Tuntosarvi-lehti viitottuna. Tämän toteuttaminen riippuu rahoituksen järjestymisestä.

Lunta on satanut juttua kirjoittaessani todella paljon. Välillä on ollut kovia pakkasia ja taas muutaman hetken päästä lämpöasteita. Ehkä tämä on sitä ilmastonmuutosta? Kannattaa liikkua varovaisesti, kun lumen alla saattaa olla todella petollisen liukasta.

Helmikuussa vietetään ystävänpäivää 14.2. Ystävyys on tärkeä asia ja sitä pitää hoitaa ja vaalia! Toivotan kaikille lehden lukijoille oikein hyvää ystävänpäivää!

Tavataan tapahtumissa ja kerhoissa!

Tervehtien,

puheenjohtaja **Timo Lehtonen** ■

Haluatko tukea toimintaamme?

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2021/1740 on voimassa 1.1.2022 alkaen toistaiseksi koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040 651 2511

Hyvää ystävänpäivää 14.2.

